

v krasne

Natura 2000

Hrastnik Trbovlje Zagorje

Ohranjena naravna območja, Zasavje in turizem so pojmi, ki jih povprečni Slovenec, celo Zasavčan, skoraj nikoli ne bi zmetal v isti koš. Seveda pa zgolj to dejstvo ni hkrati tudi dokaz tega, da je takšno razvrščanje pravilno.

Hitro zmanjševanje biološke raznovrstnosti okrog nas je pred že skoraj dvema desetletjema 150 držav pregovorilo k podpisu posebne konvencije. V Evropski uniji so kot temeljni steber varovanje naravnih habitatov ogroženih rastlinskih in živalskih vrst vzpostavili omrežje Natura 2000, osnovano na direktivah o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst in o ohranjanju prostoživečih ptic. V državah Evropske unije je bilo razglašenih že več kot 25 tisoč varovanih območij, ki se raztezajo na površinah, ki dosegajo trikratno velikost Nemčije. Povsem na vrhu seznama evropskih držav je Slovenija z 286 območji, ki prekrivajo več kot tretjino celotne države, kar priča o visoki stopnji ohranjenosti narave, o njeni veliki biotski raznovrstnosti in krajinski pestrosti. V Zasavju je ta delež nekoliko nižji, upoštevajoč veličastno industrijsko tradicijo in visoko gostoto prebivalstva, ki je takoj za ljubljansko regijo druga najvišja, pa še vedno zelo visok. Tako v Trbovljah, ki v celoti merijo 58 km², več kot 22 km² ali skoraj 39 odstotkov vseh površin sodi v območje Nature 2000. V le malenkost razsežnejšem Hrastniku je teh površin 11 km² ali dobrih 18 odstotkov občinskega ozemlja. V površinsko največjem Zagorju s 147 km² pa varovana območja pokrivajo skoraj 25 km² ali blizu 17 odstotkov ozemlja.

Na osnovi direktive o ohranjanju prostoživečih vrst ptic so med 26 slovenskimi območji tudi ostenja posavskega hribovja. Območje, ki je razdrobljeno po ozkih dolinah Save, Savinje in njunih pritokov, v celoti meri kar 27 km². Zavarovano je zaradi izjemnega ornitološkega pomena, saj previsne skalne pečine nudijo zavetje ogroženima planinskemu orlu in sokolu selcu.

Šest območij je varovanih po direktivi o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst. Po velikosti je največje območje Kuma, ki se zajeda v vse tri zasavske občine in tudi prek njenih meja, saj meri skoraj 59 km². Prostor poseljujejo različni tipi gozdov in travnišča z nekaterimi redkimi rastlinskimi in živalskimi vrstami. Tudi območje Kandrš z dobrimi 13 km² ni ujeto zgolj v meje Zasavja, ob kulturni krajini pa so varovane nekatere ogrožene živalske vrste. Dobre tri kvadratne kilometre obsega Čemšeniška planina z varovano krajino in dvema vrstama metuljev. Podobno razsežen je Kopitnik s svojimi gozdovi in vegetacijo skalnih razpok. Najmanjši območji, katerih površina ne dosega kvadratnega kilometra, sta Reber in Medija z rastišči rdečega bora.

Prav območja Nature 2000 so prvovrstno izhodišče za začetek potrebnega miselnega preobrata, da najdemo povezanost med pojmi

iz uvodnega odstavka. Kajti Zasavje nikoli ni bilo zgolj prostor črnih dolin, poseljenih z industrijskimi kolosi, razpadajočimi stanovanji, človeško bedo in nizkimi oblaki umazanije. Tudi takrat, ko je večina naštetege še bila resnica, je bilo Zasavje predvsem prizorišče močnih kontrastov: urbana dolinska krajina v trenutku pobegne v neokrnjena hribovska področja. In v povezovanju teh dveh polov je Zasavje tako drugačno od drugih okolij, da je vedno bolj privlačno tudi za obiskovalce.

Tradicija tega prostora, ko so prebivalci industrijskih dolin ob prostih in prazničnih dneh množično odhajali v okoliške hribe, je stara stoletja. Raziskovalec slovenske dežele Rudolf Badjura, ki je pred osemdesetimi leti slabo dostopen svet ob Savi krstil za Zasavje, je zapisal, da sta tu *doma tiha, ljubka idila in slikovita romantika v tako ubrani harmoniji*. Geograf Igor Vrišer je tri desetletja kasneje vedel, da sodi Črni revir med najzanimivejše slovenske pokrajine tako s prirodno-geografskega kakor tudi z družbeno-geografskega vidika. Če je bilo moč tako videti Zasavje že v času, ko so res kraljevali tovarniški dimniki, je danes vsaj nespodobno vztrajati pri črno-sivih predsodkih.

Zasavje je vseh barv.

Območje Kandrš z nekaj več kot 13 kvadratnimi kilometri površine zaradi naravne pestrosti in ohranjenosti sodi med varovana območja mreže Natura 2000.

Kandrše so območje tradicionalne kulturne krajine z nadmorsko višino med štiristo in sedemsto metri, kjer prevladujejo travniki in njive, predvsem na severu pa ilirski bukovi gozdovi. Ti so primeren živiljenjski prostor za zaščiteno vrsto metulja črtati medvedek in varovanu vrsto netopirja mali podkovnjak, katerega pomembno živiljenjsko območje sta tudi podstrešje in zvonik cerkve sv. Lenarta v Vaških Kandršah in cerkve sv. Mihaela v Peških Kandršah. Na jugu je območje omejeno s potokom Drtijščica, v kateri živi rak navadni koščak, v njenem pritoku Velika voda pa potočni piškur.

Bukev je v Sloveniji osnovna vrsta večine naravnih gozdnih združb, saj

je zaradi svojih bioloških lastnosti in prilagodljivosti najmočnejša drevesna vrsta. Sonaravna raba gozdrov, s katero se ohranjajo grmišča in gozdní robovi, zadoščajo za varstvo **črtastega medvedka** (*Callimorpha quadripunctaria*). Uvrščamo ga med nočne metulje, čeprav je aktiven tako podnevi, ko se hrani, kot ponoči, ko se pari. Najpogosteje se pojavlja v večjih gozdnih območjih: odrasli metulji se pojavljajo od julija do avgusta. Prednja krila so zeleno-črna s tremi belimi prečnimi progami, zadnja pa opekasto rdeča s črnimi pikami.

Mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) sodi v družino podkovnjakov, za katere je značilno, da imajo okoli nosnic posebne kožne strukture, od katerih je ena v obliku podkve. Za zavetišče uporablja jame, drevesne dupline, opuščene rove, kleti, cerkvene zvonike, podstrešja in

Črtasti medvedek

Navadni koščak

podobna mirna mesta: s kreplji se oprime stropa in tako viseč preživi svetli del dneva. V Sloveniji živi 29 vrst netopirjev.

Navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) je ena od treh domorodnih vrst rakov v Sloveniji – ob njem sta to še potočni rak ali jelševec in primorski koščak. **Potočni piškur** (*Eudontomyzon spp.*) pa sodi med obloustke. Ta kačasto oblikovan vodni zajedavec se hrani z izsesavanjem rib.

V območje Natura 2000 sodi tudi **borovje Medija**. Območje se razteza po južnem pobočju grebena Na škalah: podolgovat jezik sega

Mali podkovnjak

od Borij pri Mlinšah na zahodu do Kolovrata na vzhodni strani. Skoraj 86 hektarov strmih dolomitnih pobočij poraščajo dinarski gozdovi rdečega bora (Genista januensis-Pinetum), ki so evropsko pomemben habitatni tip.

Bori so izjemno trdoživa vrsta, ki zasedajo predvsem slabša rastišča, kjer ne uspeva noben drug gozd. So resda precej pogosti iglavci, saj med prvimi zaraščajo prizadeto pokrajino, vendar jih na za rast ugodnih območij druge vrste kasneje izrinejo.

Borovje Medija

Na širšem območju Zagorja je več območij, ki sodijo med varovane predele mreže Natura 2000. Prvo območje je Reber, ozek skalni pas ob reki Savi, južno od Tirne, ki ga omejujeta potoka Mošjak in Mošenik. 71 hektarov strmih in krušljivih dolomitnih pobočij nad levim bregom Save poraščajo dinarski gozdovi rdečega bora (Genista januensis-Pinetum), ki so evropsko pomemben habitatni tip. Bori so izjemno trdoživa drevesa, najpogosteji med njimi pa je prav rdeči bor, ki je ena od treh samoniklih vrst bora v Sloveniji. Je pionirska vrsta, ki med prvimi zarašča prizadeto pokrajino, vendar ga zaradi slabše konkurenčnosti druge vrste kmalu izrinejo, zato zaseda predvsem

slabša rastišča, kjer ne morejo uspevati druge drevesne vrste.

V obravnavano območje na dveh mestih segajo **ostenja Posavskega hribovja**. Celotno območje meri kar 27 km², je pa precej razdrobljeno po ozkih dolinah Save, Savinje in njunih pritokov. Prvi pas skalnatih sten se ob levem bregu Save vije od Mošenika do Požarij. Drugi pas obsega prepadni svet ob južnem robu Ravenske vasi: med zaselkoma Konec in Kraj ter manjši del neposredno nad železniško postajo v Trbovljah. Karbonatna skalnata pobočja in pečine imajo izjemen ornitološki pomen, saj previsne skalne pečine nudijo zavetje ogroženima vrstama ptic ujed, planinskemu orlu in sokolu selcu.

Planinski orel (*Aquila chrysaetos*) je ena najbolj znanih ptic roparic. Navadno gnezdi na skalnih policah pod previsi, na nedostopnih mestih v razdrapanih skalnih predelih. Je pretežno rjave barve, glava in pleča imajo rumenkast nadih. Odrasel orel meri v dolžino do 90 centimetrov, razpon čez krila lahko preseže dva metra.

V Sloveniji živi okrog trideset parov planinskih orlov. Čeprav je njihova populacija zadovoljiva – par orlov potrebuje za lov obsežno območje nekaj deset kvadratnih kilometrov – obstaja nevarnost, da bi zaradi sprememb v življenjskem prostoru postali ogroženi. Zaradi tega je planinski orel uvrščen na rdeči seznam ogroženih vrst.

Sokol selec (*Falco peregrinus*) je srednje velik sokol – v dolžino doseže skoraj pol metra, čez krila pa enkrat več – znan po izjemni hitrosti. Lovi izključno ptice, na katere s skoraj zloženimi perutmi strmoglavlja s hitrostjo tudi 200 kilometrov na uro. Ime je dobil, ker ptice s severa hodijo prezimovat v toplejše kraje, zaradi česar se njihovo število čez zimo poveča tudi pri nas.

Po zgornji strani telesa je temno sive barve, po spodnji ima rjavkaste proge na beli podlagi. Gnezdi na policah ali v skalnih stenah nad odprto pokrajino. Zaradi lova, turizma in onesnaževanja s pesticidi je postal močno ogrožena vrsta.

Planinski orel

Sokol selec

Ostenja Posavskega hribovja

V ta del Zasavja segata dve območji, ki sta varovani v okviru mreže Natura 2000, ključnega stebra varstva narave v Evropski uniji.

Prvo območje so **ostenja**

Posavskega hribovja, po ozkih dolinah Save, Savinje in njunih pritokov precej razdrobljena strma pečevja. Površina celotnega območja meri kar 27 km², v tem delu pa zajema predel od Krnic do skalne pregrade, ki ločuje Šavno Peč in Gore.

Ornitološki pomen strmih skalnatih pobočij in gozdov je izjemen, saj previšne skalne pečine nudijo zavetje planinskemu orlu in sokolu selcu, ogroženima vrstama ujed.

Planinski orel (*Aquila chrysaetos*) navadno gnezdi na skalnih policah pod previsi in na drugih nedostopnih mestih v razdrapanih skalnih predelih. Ena najbolj znanih ptic roparic je večinoma rjave barve, glava in pleča imajo rumenkast nadih. Zamahi njegovih močnih kril – razpon čez krila doseže tudi dva metra, medtem ko v dolžino meri do 90 centimetrov – so globoki in krepki. Rad in obilo izkorisča vzgonski veter, zato ga je moč videvati, ko jadra v bližini skalnih sten.

Sokol selec (*Falco peregrinus*) je srednje velik sokol, katerega dolžina sega do pol metra, čez krila pa meri enkrat več. Po zgornji strani telesa je temno sive barve, po spodnji je

bel z rjavkastimi progami. Gnezdi na policah ali v skalnih stenah nad odprtou pokrajino. Kot govorji njegovo ime, se v zimskem času selli iz hladnejših v toplejše kraje, zaradi česar se njihovo število čez zimo poveča tudi pri nas. Prehranjuje se z manjšimi pticami, na katere v višine strmoglavlja z velikanskimi hitrostmi, ki dosegajo tudi 200 kilometrov na uro.

Sokol selec je močno ogrožena vrsta. Njegov obstoj najbolj ogroža onesnaževanje s pesticidi, pa tudi lov in druge motnje v njegovem bivalnem okolju.

Tudi na rdeči seznam uvrščeni planinski orel sodi med ogrožene vrste. V Sloveniji naj bi živelokrog trideset parov, živiljenjski prostor vsakega izmed njih pa se razteza na kar nekaj deset kvadratnih kilometrov velikem območju, kjer lovijo predvsem manjše

sesalce in večje ptiče. Populacija orlov je stabilna in zadovoljiva, a hkrati zelo ranljiva zaradi njihove maloštevilnosti.

Drugo območje Nature 2000 je dobre tri kvadratne kilometre veliko območje Kopitnika. Varovana površina ledvičasto objema vrh Kopitnika, razteza se od Borovških skal na severu do Vejovnika na jugu. Večinoma leži v laški občini in se v precejšnjem delu prekriva s površinsko manjšim delom, ki sodi v ostenja Posavskega hribovja.

Kopitnik je botanični biser s predvsem ilirskim in alpskim rastlinstvom. Varovana habitatna tipa sta **karbonatna skalnata pobočja** z vegetacijo skalnih razpok in **ilirski bukovi gozdovi**.

O vegetaciji skalnih razpok govorimo, kadar lahko v močno nagnjenih in strmih skalnatih stenah

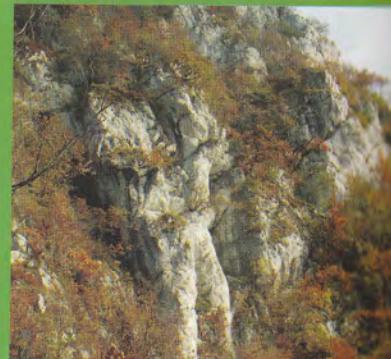
rastline rastejo le v razpokah.

Pogoji za njihovo preživetje so težki, saj so rastišča zelo suha, prsti je malo in je siromašna, rastline so izpostavljene sončni pripeki, močnemu vetru, pogostim nalivom, velikim temperaturnim nihanjem pri menjavi dneva in noči. Zaradi nedostopnosti sten ta habitatni tip večinoma ni ogrožen.

Ilirski bukovi gozdovi so razširjeni na nadmorski višini med 600 in 1400 metri, uspevajo na karbonatni podlagi. Od drugih bukovih gozdov se razlikujejo po večji vrstni pestrosti, saj jih sestavljajo različne združbe, kot so dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi. Sprva jih je ponekod ogrožalo pretirano streljarjenje in gozda paša, kasneje pa predvsem pospeševanje smreke in objedanje, ki je oteževalo pomlajevanje.

Karbonatna skalnata pobočja

Ilirski bukovi gozdovi

Čemšeniška planina in Mrzlica sodita med območja, ki so varovana v okviru mreže Natura 2000. Območje Čemšeniške planine naj bi bilo razglašeno tudi za krajinski park, medtem ko je bila Mrzlica že razglašena leta 1996.

Varovano območje Čemšeniške planine meri 3,16 kvadratnega kilometra in obsega sončna južna pobočja. Na zahodni strani se začenja v Volčjih jamah in se v ozkem traku vleče do Znojil, do prevala s samotno Gunetovo domačijo. Na severni strani območje omejuje gorski greben in njegovi vrhovi, od Pleše (909 m) prek Črnega vrha (1205 m) do Gunetove glave (926 m), na jugu se meja približuje Čemšeniku in Jesenovemu.

Dobra polovica površin je porasla z mešanim gozdom,

preostanek so polsuhi travniki, ki se razprostirajo predvsem v višjih predelih. Suhi in topli travniki so življenski prostor metulja **travniški postavnež** (*Euphydryas aurinia*), pestro členjeni gozdni robovi s presvetlenimi gozdnimi območji in jasami pa metulja **črtasti medvedek** (*Callimorpha quadripunctaria*). Gorski ekstenzivno gojeni travniki in ilirski bukovi gozdovi so evropsko pomemben habitatni tip. Travniški postavnež je našel svoj življenski prostor tako na Čemšeniški planini kot Mrzlici. Sodi v družino pisančkov. Osnovna barva kril je rumenorjava, lise so oranžnorodeče, zadnja krila krasijo črne pike, pri čemer imajo samice večja in bolj pisana krila. Odrasle metulje lahko videvamo od konca aprila do začetka julija, ko se prehranjujejo na različnih

cvetočih rastlinah.

Ta vrsta metulja prebiva na različnih tipih travnikov: od nizkih barij do kraških košenic. Na suhih travnikih je glavni razlog njegove ogroženosti zaraščanje in aktivno pogozdovanje, na omenjenih zasavskih območjih pa še majhnost in izoliranost njihovega življenskega prostora.

Črtasti medvedek je uvrščen med nočne metulje, čeprav je dejaven tudi podnevi. Sodi v družino medvedkov, ki je dobila ime, ker so gosenice poraščene z dolgimi dlačicami. Odrasle metulje prepoznamo po črnih sprednjih krilih, ki jih prečkajo štiri bele črte, zadnja krila so rdeče barve s črnimi lisami.

Opazujemo ga lahko julija in avgusta, ko se spreletava po cvetočih rastlinah gozdnih robov. V Sloveniji je še razmeroma pogost, redek in ogrožen je v nekaterih drugih delih Evrope, zato je uvrščen na seznam varovanih vrst. Ogroža ga predvsem uničevanje gozdnih robov z bogatim zeliščnim in grmovnim slojem, ki so njegovo življensko okolje.

Na Mrzlici obsega območje Nature 2000 slabih 94 hektarov površja, ki se le v središčnem delu prekriva s sicer večjim krajinskim parkom. Krajinski park se razteza od Krošnje (818 m) na zahodu do Mrzlice na vzhodu, na severu ga omejuje Homič (1082 m) in na jugu Kal. Območje Nature je pomaknjeno precej proti vzhodu: z vrha Mrzlice se v obliki členjenih rogov širi proti zahodu do hriba Za

vrhom (1034 m), proti jugu seže blizu Kala in se na vzhodu prevesi čez zasavske meje.

Mrzlica je drugo zasavsko območje, kjer domuje metulj travniški postavnež iz družine pisančkov.

Varovani habitatni tipi so ilirski bukovi gozdovi, ki jih srečujemo v več zasavskih območjih Nature 2000, polnaravna suha travnišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh ter pomembna rastišča kukavičev.

Severna pobočja so večinoma porasla z bukvijo, ki se ji ponekod pridruži smreka, na južnih in zahodnih pa vse do vrha segajo krčevine s travniki in pašniki, domnevni ostanki nekdajnih pašnih planin. Rastlinski svet je zelo bogat in pester, kar je bil eden od razlogov za razglasitev krajinskega parka.

Na Mrzlici imata svoje najsevernejše nahajališče **južnoevropska zlati koren** (*Asphodelus albus*) in **tržaški svič** (*Gentiana tergestina*), Mrzlica je eno redkih rastišč zasavskega endemita **opojne zlatice**

(*Ranunculus thora*). Z lepoto privlači zlasti zlati koren, ki sicer uspeva na nekaterih primorskih gorskih travnikih in po Notranjski. Steblo požene do metra v višino, maja in junija pa se okrasi z grozdom belih cvetov, ki se odpirajo od spodaj navzgor.

Travniški postavnež

Opojna zlatica

Velik del Kumljanskega je varovan s programom Natura 2000, katere namen je ohranjanje biotske raznovrstnosti in varovanje naravnih habitatov ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Varovano območje meri slabih 59 kvadratnih kilometrov in na posamičnih mestih prestopa meje Zasavja. Severna meja teče po desnem bregu Save od izliva Šklendrovca do železnegra mostu pred Radečami. Po južni strani teče meja bolj ali manj po cesti, ki vodi v Podkum, se nato spusti v dolino Sopote, ki se je z občasnimi zajedami na eno ali drugo stran drži do Njivic pred Radečami.

Del območja, ki leži v trboveljski občini, katerega površina je dobrih 22 kvadratnih kilometrov, je bil maja 1996 v celoti razglašen za krajinski park. Nekateri deli, predvsem pečine ob Savi, segajo tudi v Posavsko

hribovje, ki je prav tako zavarovano z Naturo 2000. Tako so posamezna območja, recimo tisto ob Mitovškem slapu, kar pod trikratno formalno zaščito.

Območje Kuma, ki je varovano z mrežo Natura 2000, poraščajo predvsem **bukovi gozdovi**, ki so se prilagodili različni kameninski podlagi, **javorovi gozdovi** na pobočnih gruščih, **dinarski gozdovi rdečega bora** in topoljubni **mešani gozdovi listavcev**. Na krčevinah, kjer so zrasli manjši zaselki in posamične kmetije, prevladujejo travšča, na katerih uspevajo nekatere redke in ogrožene rastlinske vrste. To je tudi živiljenjski prostor nekaterih redkih in ogroženih metuljev, hroščev in netopirjev.

Metulj travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*) iz družine pisančkov je našel svoja bivališča na suhih in toplih travniščih. Njegova krila so rumenorjava z oranžno-rdečimi

lisami, zadnja krila jim krasijo črne pike. Metulji se prehranjujejo na cvetočih rastlinah, vidimo jih lahko od konca aprila do začetka julija. Kraške košenice so njihov priljubljeni prostor, glavni razlog ogroženosti pa je zaraščanje travnikov oziroma aktivno pogozdovanje.

Alpski kozliček (*Rosalia alpina*) je večji hrošč iz družine kozličkov, ki prebiva v bukovih gozdovih. Ima podolgovato telo sivo-modre barve, takšne barve so tudi zelo dolge tipalnice, ki lahko za dvakrat presežejo dolžino telesa, ki doseže do štiri centimetre. Na vsaki pokrovki ima tri črne pege, bolj izrazito liso ima na oprsu. Zaščiten je v več evropskih državah, tudi v Sloveniji, saj njihovo število upada. Kadar je julija in avgusta sončno, se alpski kozlički radi zadržujejo na posekanih hlodih bukve ali v skladovnicah svežih drv.

Hrošč je tudi **močvirski krešič** (*Carabus variolosus*), ki biva v

zamočvirjenih gozdovih ali tam, kjer so gozdom prepredeni s počasnimi potoki ali stopečo vodo. Pri Prusniku je eno najpomembnejših območij v Sloveniji. Mesojedi krešič je črne barve, v dolžino meri približno tri centimetre. Ti hrošči so najbolj aktivni maja in junija. Izjemno so občutljivi na razmere v okolju, zato so dober naravni pokazatelj ohranjenosti vodotokov. Zaradi vezanosti z golj na zelo vlažna in zasenčena okolja gozdnih potokov so populacije krešiča omejene. Poleg posegov v prostor jih lahko prizadenejo že zelo suha obdobja.

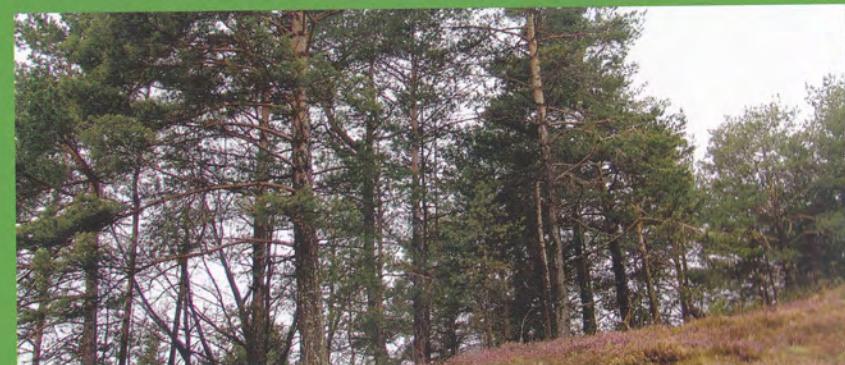
Podstrešje in zvonik cerkve Svetе Uršule v Borovaku in bližnja okolica sta pomembno območje za razmnoževanje in prehranjevanje

netopirja mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*). Netopir je tako kot drugi člani družine podkovnjakov dobil ime zaradi kožne strukture okoli nosnic, ki spominja na podkev. Dneve preživi na mirnih mestih, kakršna so tudi cerkvena

Mešani gozd

Gozdovi rdečega bora

podstrežja in zvoniki, kjer visi s kremlji oprijemajoč se stropa.

Med 27 evropsko pomembnimi vrstami rastlin, ki so navedene v direktivi in hkrati uspevajo v Sloveniji, je tudi **navadna oročnica** (*Adenophora liliifolia*). Ta zvončnici podobna rastlina raste le v Zasavju in na Kočevskem.

Bolj znan zasavski endemit je **opojna zlatica** (*Ranunculus thora*), ki uspeva na hribovskih travnikih in prisojnih skalnatih pobočjih v širšem Zasavju. Najdemo jo na negojenih travnikih Matice in Župe ter travnatih pobočjih Ruglovja.

Na Kumljanskem raste več kot deset zavarovanih vrst rastlin, med njimi tudi **kranjska lilija ali zlato jabolko** (*Lilium carniolicum*), ki jo domačini imenujejo koštrunčki, **brstična lilija** (*Lilium bulbiferum*), **ledenodobni relikt lepi jeglič ali avrikej** (*Primula auricula*), **dišeči volčin** (*Daphne*

cneorum), ki tod naokoli nosi ime resnce, **širokolistna lobodika** (*Ruscus hypoglossum*).

Območje se odlikuje z evropsko pomembnimi habitatnimi tipi: bukovi in ilirski bukovi gozdovi, javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih, dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi ter polnaravna suha travšča in grmišča na karbonatnih tleh, ki so pomembna rastišča kukavičekv.

Ob Savi na obravnavano območje na nekaj mestih segajo ostenja Posavskega hribovja, ki so razdrobljena vzdolž savske doline. Karbonatna skalna pobočja in pečine imajo izjemen ornitološki pomen, saj previsne skalne pečine nudijo zavetje ogroženima vrstama ptic ujed, planinskemu orlu (*Aquila chrysaetos*) in sokolu selcu (*Falco peregrinus*).

Močvirski krešič

Dišeči volčin

Zlato jabolko

Lepi jeglič ali avrikej

Blagajev volčin

Alpski kozliček

